

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU
AVRUPA’DA YÜKSELEN İRKÇILIK
VE İSLAMOFOBİ İNCELEME VE
ARAŞTIRMA
ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

—●—
3 Haziran 2021 Perşembe

—●—

-Dışişleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran’ın, “Avrupa’da Müslümanlara ve özellikle vatandaş ve soydaşlarımıza yönelen İslamofobik tehdidin güncel durumu ve bununla mücadele amacıyla Dışişleri Bakanlığının yürüttüğü çalışmalar” hakkında sunumu

3 Haziran 2021 Perşembe
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 10.40
BAŞKAN: Hakan ÇAVUŞOĞLU (Bursa)

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Saygıdeğer Bakan Yardımcımız, değerli milletvekili arkadaşlarım; kıymetli basın mensupları, değerli misafirlerimiz; öncelikle hoş geldiniz.

Bildiğiniz gibi, 17 Şubat 2021 tarihinde kurduğumuz Avrupa’da Yükselen İrkçılık ve İslamofobi İnceleme ve Araştırma Alt Komisyonumuzun 3’üncü Toplantısı’nda bugün Dışişleri Bakanlığı Bakan Yardımcımız Sayın Yavuz Selim Kıran’ı dinleyeceğiz.

Sayın Bakanım, tekrar toplantımıza hoş geldiniz.

Yeterli çoğunluğumuz vardır, toplantıyı açıyorum. (*)

Sayın Bakanımızla beraber bugün toplantımızda ona refakat eden diğer çalışma arkadaşlarını sizlere tanıtmak istiyorum.

(Katılımcılar tanıtıldı)

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Değerli milletvekilleri, Avrupa ülkelerinde bir hayalet dolaşüyor, İslamofobi hayaleti. Avrupa’da daha önce Yahudi toplumuna dönük olarak yaşanmış bir ırkçılık kâbusuna dönüşmemesi için bu hayaletin bu ülkeleri esir almasının önüne geçmek gerekiyor. Yaşlı Avrupa rejimlerinin İslamofobi olgusuyla mücadele etmek yerine onu inkâr etmeye yönelmeleri insanlık için alarm zillerini çoktan çaldırmış durumda. Sebastian Kurz Avusturyası, İslamofobi olgusuna dikkat çeken akademisyenlerden Farid Hafez’e karşı antiterör operasyonu gerçekleştirip ailesini terörize ederek hakkında dava açarken, Avusturya’daki tüm camileri terör saldırılarına karşı açık hedef olacak şekilde haritalarken Fransa’da Emmanuel Macron yönetimi devlet kaynaklı İslamofobik politikaları eleştiren akademisyenleri “İslami-sol” olarak niteleyip kriminalize etmek gayreti içinde. Avusturya, Almanya ve Fransa’da aşırı ırkçı siyasi oluşumlar ya iktidarın bir parçası ya da iktidar adayı hâline gelmiş bulunmaktalar. Bu ülkelerde milyonlarca vatandaşı ve soydaşı bulunan bir ülke olarak İslamofobi olgusuna seyirci kalmamız elbette düşünülemez.

1938-1945 yılları arasında toplama kamplarında tutulan Rahip Martin Niemöller’in 1946’da söylediği şu sözleri bir kez daha doğrulatmaya tahammülümüzün olmadığını belirtmek isterim, şöyle demişti Rahip Niemöller: “Naziler komünistler için geldiğinde sesimi çıkarmadım çünkü komünist değildim. Sosyal demokratları içeri tıktıklarında sesimi çıkarmadım çünkü sosyal demokrat değildim. Sonra sendikacılar için geldiler, bir şey söylemedim çünkü sendikacı da değildim. Sonra Yahudiler için geldiler, sesimi çıkarmadım çünkü Yahudi değildim. Benim için geldiklerinde sesini çıkaracak kimse kalmamıştı.”

Dışişleri Bakan Yardımcımız bugün Avrupa’da Müslümanlara ve özellikle vatandaşı ve soydaşlarımıza yönelen İslamofobik tehdidin güncel durumu ve bununla mücadele amacıyla Dışişleri Bakanlığının yürüttüğü çalışmalar hakkında Komisyonumuza bilgi verecektir.

Ben bu noktada sözü Sayın Bakan Yardımcımıza vereceğim ve akabinde siz değerli üyelerimizin kendisine tevcih etmek istediğiniz sorular olacaksa onları alacağız ve toplantımızı bu şekilde nihayete erdireceğiz.

Sayın Bakanım, tekrar hoş geldiniz. Sizi dinlemek için sabırsızlanıyoruz.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI YAVUZ SELİM KIRAN – Sayın Başkanım Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; öncelikle Avrupa’da yükselen İrkçılık ve İslamofobi İnceleme ve Araştırma Alt Komisyonumuza nazik daveti ve hüsünkabulü için çok teşekkür ediyorum şahsım, Bakanlığım ve çalışma arkadaşlarımız adına.

Bu Komisyonun varlığı, esasen, çalışmalarımız için çok büyük bir güç, çok büyük bir motivasyon zira bütün Avrupa’da yaşayan, özellikle Avrupa’da yükselen ama bütün dünya için ortak bir tehdit olan böylesine önemli bir konuda Parlamentomuzun, bütün siyasi partilerimizin ortak iradesiyle böyle bir komisyonu kurması, İnsan Hakları İnceleme Komisyonunun buna öncülük etmesi, bizim çalışmalarımıza da güç vermeye devam edecektir. Sadece ülkemizin değil, esasen dünyada da bu soruna, bu zehre karşı üretilebilecek panzehirler açısından Parlamentomuzun, Türkiye Büyük Millet Meclisimizin son derece sorumlu, duyarlı ve anlamlı bir çabası olarak görüyoruz bu Komisyonu ve çalışmalarınız için çok çok teşekkür ediyoruz.

Az önce de ifade ettiğim gibi, bu ortak irade bizim çalışmalarımız için en büyük güç. En son, malumunuz olduğu üzere, geçtiğimiz hafta 25 Mayıs’ta RTÜK Başkanlığımız tarafından Ankara’da çok önemli bir zirve düzenlendi, sempozyum düzenlendi bu konuda. 1’inci Uluslararası Medya ve İslamofobi Sempozyumu gerçekleştirildi. Burada da esasen Sayın Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere bu konuda çalışmış pek çok siyasetçimiz, akademisyenimiz, düşünce insanımız bura da çok önemli mesajlar verdiler dünyaya ve Sayın Cumhurbaşkanımız bu vesileyle bir kez daha ülkemizin İslam karşıtlığıyla mücadelesini ve sonuç odaklı politikalarını anlattı ve karşımızda esasen İslamofobinin İslam korkusunun ötesinde, bir İslam düşmanlığı meselesi olduğunu bir kez daha hatırlatmış oldu.

Bugünkü toplantımızda, özellikle Avrupa’da giderek zemin kazanan bu sorunu dış politikamızı ilgilendiren üç başlıkta ele alacağım. İlk olarak takdirinize sunacağım husus, Avrupa’da kuvvetlenen ırkçılık ve İslamofobinin İslam karşıtlığının hukuki bir zemine oturtulma çabası. İrkçi, yabancı düşmanı, İslam karşıtı saldırıları sadece bireysel eylemler olarak görmek ve göstermek büyük bir yanlış ve eksiklik olur. Saldırıları ve ayrımcı yaklaşımlara zemin hazırlayan sistemli ve hukuki arka planı asla göz ardı edemeyiz. Bu arka planı anlamamız ve derinlemesine incelememiz gerekiyor. Bu değerlendirmenin ardından, ülkeler temelinde artan İslam karşıtı ve yabancı düşmanı eylem ve saldırılara dair somut örnekleri sizlerle paylaşmaya çalışacağım. Avrupa’daki vatandaşlarımız ve Müslüman toplumun karşı karşıya olduğu saldırıların onların günlük hayatına, siyasi, ekonomik ve sosyal faaliyetlerine olumsuz yansımalarına dikkat çekmeye çalışacağım. Son olarak İslam karşıtlığı ve ırkçılıkla mücadelede izlenebilecek hareket tarzına dair Bakanlığımızın faaliyet ve çalışmalarını paylaşmaya gayret göstereceğim. İslam karşıtlığı ve yabancı düşmanlığıyla mücadelede atılacak adımlar, Meclisimizin müşterek iradesinden beslenirse elbette yurt dışındaki pozisyonumuz ve çalışmalarımız da bundan güç kazanacaktır. Bu inançla, Sayın Başkanımızın ve değerli Komisyon üyelerimizin kıymetli öneri ve yönlendirmelerini dinlemekten de büyük bir memnuniyet duyacağız.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; yurt dışındaki 6,5 milyon vatandaşımızın 5,5 milyonu Avrupa ülkelerinde yaşıyor. Bu kıtadaki Türk toplumunun toplam nüfusu bugün itibarıyla Avrupa Birliğinin en kalabalık 16’ncı ülkesine tekabül ediyor. Birçok Avrupa ülkesindeki Müslümanların çoğunluğunu oluşturan vatandaşlarımız, bu sistemli ayrımcılıktan elbette doğrudan etkileniyorlar ve bu ayrımcılığın da doğrudan hedefi hâline geliyorlar. Milyonlarca insanımızın İslam düşmanı ve ırkçı politikalarla saldırılardan zarar görmesine asla göz yumamayız. Bugün İslam düşmanlığı görmezden gelinemeyecek bir boyuta ulaştı. Dönemsel bir meseleden ziyade yapısal ve sistemli şekilde büyüyen bir tehditle karşı karşıyayız. Karşımızda, yapılan hukuki düzenlemelerle daha da karmaşık hâle getirilen sorun ve sınamalar var. Hemen hemen tüm siyasi partileri İslam karşıtlığı ve yabancı düşmanlığı paydasında birleştiren bu tehlikeli eğilimin Batı Avrupa ülkelerinin iddia ettiği gibi din-

devlet ayrılığı prensibi üzerinden açıklanamayacağı aşikâr. Müslümanlara yönelik nefret söylemleri, kurumsal, hatta hukuki bir kimliğe kavuşturuluyor. Batı Avrupa ülkelerinde Müslümanların bireysel ve sosyal hayatları özel yasal düzenlemelerin konusu yapılıyor. Müslümanlar için ayrımcı ve kısıtlayıcı bir kanuni alan oluşturuluyor. Türk kökenliler ve Müslümanlar artan ölçüde denetim altına alınması gereken bir topluluk muamelesi görüyor. Bunun sonucu olarak Müslümanların dernek faaliyetlerinin sıkı kontrole tabi tutulması, sivil toplum kuruluşu yöneticilerinin ve üyelerinin takip edilmesi, ikamet izni koşulu gibi kısıtlayıcı uygulamalar ortaya çıkabiliyor. Siyasi atmosfer de İslam düşmanlığını ve ırkçılığı normalleştirmeye çalışıyor. Ana akım basından sosyal medyaya, okul sıralarından televizyon ekranlarına Müslümanları hedef alan nefret söylemi olağan kabul ediliyor, tepki görmüyor, hatta buna tepki gösterilmesi de yadırganıyor; böyle bir atmosfer oluşturulmaya çalışılıyor.

Bazı Avrupa ülkelerinde minare, ezan ve başörtüsü yasaklarının yer aldığı referandumlar düzenleniyor. Din ve ibadet özgürlüğü yani Müslümanların temel hak ve hürriyetleri siyasi polemik konusu yapılıyor. İslam düşmanlığı kurumsal ve meşrulaştırılmış bir hâle getirilmeye çalışılıyor. Bu alanda pek çok somut örneği sıralamak mümkün: Örneğin Fransa. Fransa’da Müslüman toplumunu kontrol ve denetim altına almak amacıyla “Cumhuriyet Değerlerine Saygı” başlıklı bir kanun teklifi hazırlandı. Teklifin cumhuriyet değerlerine saygı vurgusu ilk bakışta olağan ve normal bir durum gibi görülebilir ancak bu teklif kamuoyuna Müslüman ayrılıkçılıkla mücadele vurgusuyla açıklandı. Böylece tüm Müslümanlar Fransız Cumhuriyeti içinde ayrılıkçı, bölücü bir grup olarak damgalanmaya çalışıldı. Teklifi bir bütün olarak incelediğimizde temel hedefin yalnızca Müslümanlar olduğunu görüyoruz. Düzenlemede ana dil eğitimi, özel okulların statüleri, okul dışı rapor ve kültürel faaliyetlerin kontrolüne yer veriliyor. Müslümanlara yönelik sivil toplum faaliyetleri sıkı denetim altına alınmaya çalışılıyor. Derneklerimizin bugüne kadar yerel yönetimlerle iş birliği hâlinde inşa ettikleri kültür merkezleri ve ibadet yerlerinin denetim koşulları daha da ağırlaştırılıyor; özel okulların statüleri de kontrol altına alınıyor, Müslüman toplumuna ait eğitim kurumlarına düzenlemeler getiriliyor. Oysa bugün Fransa’da binlerce Katolik, Protestan veya Yahudi okulu serbestçe eğitim veriyor. Müslüman toplumuna ait okulların sayısı ise tüm bu özel okullar içinde binde 5 civarında. Bu teklif yasalaştığı takdirde Strazburg’da bulunan Yunus Emre Lisesinin faaliyetlerini de olumsuz etkilene potansiyeline sahip.

Yine Strazburg’da Fransa’ya iş birliği ve eş güdüm hâlinde bir ilahiyat fakültesi kurulması çalışmalarımız da maalesef akim bırakılmış durumda. Burada maalesef bir kısaç politikası söz konusu. Fransa, ülkemizden din görevlisi gönderilmesine itiraz ediyor ama aynı zamanda Türk toplumunun Fransa’da kendi din görevlilerini yetiştirmesine imkân sağlayacak tüm mekanizmaları da engelliyor. Yani hem “Türkiye’den din adamı göndermeyeceksiniz.” diyor hem de “Tamam, yerelden yetiştirelim.” dediğimizde buna da ayrı ilave külfetler ve zorluklar çıkarıyor. Fransa’daki kanun teklifinde ilginç bir hüküm de var.

Kamu fonlarından istifade eden derneklerin “Cumhuriyet Değerlerine Saygı” başlıklı bir bildiri imzalamasını zorunlu kılıyor. Kanunla Müslümanların olağan şüpheli, potansiyel suçlu olarak görüldüğü âdeti itiraf ediliyor. Bildiride İslamiyet sanki doğası gereği cumhuriyet değerlerine aykırı bir dinmiş gibi takdim ediliyor. Bu peşin hükümlü ayrımcılık aynı zamanda “Siyasal İslam” diye tanımlandırılarak dinimizin gereklerini yerine getiren Müslümanları politik bir faaliyet icra ediyormuş gibi gösteriyor. “Siyasal İslam” kavramını her zeminde gündeme getirenlere “Neden ‘Siyasal Hristiyanlık’ veya ‘Siyasal Yahudilik’ gibi tanımlar kullanmıyor?” diye sordüğümüz zaman bir yanıt alamıyoruz. Yine Fransa’da derneklerimize, dernek yetkililerine, sivil toplum kuruluşlarımızın mali varlıklarına, banka hesaplarına çoğu zaman adı konulmamış keyfi bir denetim uygulandığını görüyoruz. Bunun ne hukuk devleti ne ifade özgürlüğü ne de demokrasiyle bağdaşan bir yanı vardır, üstelik Müslümanların yaşadıkları

toplumlara entegrasyonunu da son derece zorlaştırmaktadır ve bu bizzat o ülkelerin yönetimleri eliyle yapılmaktadır. Bir kez daha ucuz siyasi hesaplar uğruna Türkler ve Müslümanlar ötekileştirilmeye maalesef devam ediyor.

Sayın Başkanım, ayrımcı ve İslam düşmanı hukuki düzenlemelere bir başka örnek olarak: Türk toplumuna en büyük ev sahipliği yapan Almanya, 7 Mayıs'ta kadın ve erkek memurların dış görünüşüne dair bir kanun kabul etti. Esasen yasanın çıkış noktası polis memurlarının aşırı sağcı dövme ve semboller kullanmalarını yasaklamaktı. Biraz önce Fransa'da gördük. Avrupa'da konu Müslümanlar olunca rahatlıkla özel kanunlar kabul edilebiliyor, buna karşılık aşırı sağcı sembollerin yasaklanması gündeme geldiğinde bu kez birdenbire genel bir yaklaşım ortaya çıkıyor, Nazi sembolleri başörtüsüyle aynı kategoride değerlendirilebiliyor. Bu kanunla dış görünüşlerin idarenin takdir yetkisinde yasaklanmasına zemin hazırlanıyor. Yine Almanya'da 3 semavi dini tek çatı altında toplayacak bir ibadetevi kurmak üzere başlatılan "House of One" adlı proje FETÖ tarafından ortaya atıldı ve bu proje bizzat Alman yönetimi tarafından kabul edildi. Bunun kabul edilebilir, hiçbir mantıkla izah edilebilir bir yanı yok. Nitekim, Bakanlık olarak da bu konuda çok net bir tepkiyi ortaya koyduk. Almanya Meclis Başkanının bunu bilmesine rağmen projenin temel atma törenine katılmasını da kabul edilemez bulduğumuzu açıkladık, ifade ettik. Bu proje Müslümanları hiçbir şekilde temsil etmiyor. Yapılan yanıltan bir an önce dönülmesi konusunda ısrarlı girişimlerimizi sürdüreceğiz.

Avusturya'da ise özgürlük adı altında Müslümanlar mağdur ediliyor, kutsallarımıza müdahalede bulunuluyor. Örneğin, 2019 yılında yürürlüğe giren yasayla 10 yaş altındaki öğrencilerin eğitim kurumlarında başörtüsü takması yasaklandı. Bu yasak daha sonra Anayasa Mahkemesi tarafından 2020 yılının Aralık ayında iptal edildi. Ama burada da yine Müslümanların kıyafetlerine ve tercihlerine yönelik net bir saldırı görüyoruz. Türkçe yapılan ehliyet sınavlarına Haziran 2019 itibarıyla son verildi. Karnelerde "İslam" yerine Avusturya İslam Cemaatinin Almanca kısaltması yazıldı. Avusturya kendi tabirleriyle siyasal İslam'ı yasaklayan bir yasayı 30 Mart 2015'te yürürlüğe koymuştu. Ayrıca, İslam Yasası'nın tadil edilmesiyle ülkedeki tüm din görevlilerinin Kadın ve Uyum Bakanlığına bağlı olan Din İşleri İdaresine kaydolması da zorunlu hâle geldi. Son olarak, Avusturya Entegrasyon Bakanı geçtiğimiz hafta bir İslam haritası yayımladı. Neye ve hangi amaca hizmet ettiği belli olmayan haritada Avrupa'daki tüm Müslüman dernekleri listeleniyor, daha doğrusu fişleniyor ama daha vahimi bu derneklerin her biri hedef hâline getiriliyor. Bakanlık olarak bu vahamete gereken tepkiyi derhâl gösterdik. Müslümanların hedef gösterilmekten vazgeçilmesi ve artık sorumluluk sahibi bir siyaset yapılması gerektiğini bir kez daha hatırlattık. Avrupa'daki bazı sağduyulu kesimler de buna tepkilerini ortaya koydular. Avrupa Konseyi Genel Sekreterinin özel temsilcisi Höltnen de sözde İslam haritasının yayından kaldırılması çağrısında bulundu.

Şunu açıkça görüyoruz: Bugün Batı Avrupa İslam karşıtlığının siyaseti rehin aldığı bir coğrafyaya dönüşüyor. Son dönemde pek çok Avrupa ülkesi yapay bir Avrupa İslamı oluşturma çabasında. Bu Avrupa İslamı ülkelere göre de yerleştirilmeye çalışıyor. Fransa'da Fransa İslamı, Belçika'da Belçika İslamı, Almanya'da Almanya İslamı gibi, her ülke kendine has bir İslam yorumuyla bunu hukuki ve kurumsal bir zemine oturtmaya çalışıyor.

Cumhurbaşkanımızın ifadesiyle Avrupa ülkeleri İslam'ı kendi meşreplerine göre şekillendirme yarışına girmiş durumda. Meselelere çözüm odaklı yaklaşılması bir yana, sorunlar sürekli büyütülüyor, bir açmaz hâline çevriliyor. Bunun nasıl bir açmaz olduğunu somut örneklerle görmek daha kolay. Din görevlilerinin maaşlarının yurt dışından ödenmesi engelleniyor. Buna karşılık mahallî olarak din görevlisi yetiştirilmesine -az önce de ifade ettiğim gibi- imkân verilmiyor. Din görevlisi yetiştirilecekse de Türkiye'nin ve Türk toplumunun Batı Avrupa'daki yarım asrı aşan değerli tecrübesinden yararlanılmıyor. Derneklerden istihdam ettikleri din görevlilerinin maaşlarını kendi kaynaklarıyla karşılamaları bekleniyor ancak bu imkânsız kılınsın diye STK'lerin mali yapıları ağır kontrollere

tabi tutuluyor, hareket kabiliyetleri ortadan kaldırılıyor. Bu kasıtlı girişimler ve sistemli politika Türk toplumunun ülkemizle gönül bağının koparılması amacıyla yapılıyor, bu da maalesef gözlemlediğimiz önemli bir tehdit.

İslam düşmanı ve ırkçı eylemlerle öne çıkan bir diğer ülke de Danimarka. Bu yılın başında Diyanet İşleri Başkanlığının Danimarka'daki faaliyetlerin durdurulmasına ilişkin bir karar tasarısı sunuldu. Türkiye'nin Danimarka'daki cami ve kültür merkezleri aracılığıyla nüfuz oluşturduğu iddia edildi. Danimarka Hükümetinden İslam'ın Danimarka'da yayılmasına son vermesi talep edildi. Hükümetimiz ve Diyanet İşleri Başkanlığımıza yönelik mesnetsiz iddialara gerekli cevapları verdik. Rahatsızlığımızı ve güçlü tepkimizi Danimarka Büyükelçisini bizzat Bakanlığımıza çağırarak dile getirdik. Çabalarımız sonucu yasa tasarısı parlamentoda reddedildi. Vatandaşlarımıza bu gayrimeşru girişimler karşısında her türlü desteği Bakanlık olarak vermeye devam edeceğiz.

Bugün gelineen noktada, uzun yıllar demokrasinin beşiği olarak nitelendirilen ülkelerde kültürel ırkçılık, ayrımcılık, hoşgörüsüzlük artık gizlenemez boyutlara ulaştı. Göç ve ekonomik krizin etkilerinin her geçen gün arttığı dünyada birçok siyasetçi popülist söylemler benimseyerek maalesef oy kazanmaya çalışıyor. Ayrımcı söylemler toplum içinde düşmanlık tohumları ektir. Türklerin ve Müslümanların aidiyet duygusunu ve içinde yaşadıkları topluma duydukları güveni daha da sarsıyor. Medyadaki dezenformasyon ve bilgi kirliliği bu söylemlere yönelik bir araç olarak kullanılıyor. Bunun en çirkin ve bariz örnekleri her gün medya ve sosyal medya mecralarında farklı örnekleriyle karşımıza çıkıyor. Düşünebiliyor musunuz Fransa'da Türk kökenli bir belediye meclis üyesi ASALA tarafından şehit edilen diplomatlarımıza ilişkin bir sosyal medya paylaşımını beğendiği için istifaya zorlandı. Bize her zaman ifade özgürlüğü dersi vermeye çalışanların her türlü baskıyı kendilerine hak gördüğüne bir kez daha maalesef şahit olduk. Din görevlilerimiz ve çatı kuruluşlarımız hakkında da çok sayıda yalan haber kasıtlı olarak medyada köpürtülmeye çalışılıyor. Bugün dile getirilen mantık dışı casusluk iddiaları da bu karalama kampanyalarına maalesef bir aracı hâline getirildi.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Başkanım; nefret söylemine, kutsal değerlere hakaretlere en fazla maruz kalanlar Müslümanlar. Uluslararası raporlar ve veriler de bunu açık bir şekilde gösteriyor. Batı Avrupa, her biri insanlık tarihinde kara leke olarak kaydedilen kendi acı tecrübelerinden gereken dersleri maalesef hâlâ çıkarabilmiş değil. Sayın Bakanımızın her platformda söylediği gibi, dezenformasyon ve bilgi kirliliği salgın döneminde daha da arttı, “infodemi” kavramıyla karşılaştık. İslam düşmanlığı ve bunu besleyen yalan haberler bir salgın gibi yayılıyor. Yine, son günlerde dezenformasyonun sınırlarını zorlayan bir gelişmeye tanıklık ettik. İsrail saldırıları nedeniyle 67'si çocuk 248 Filistinli kardeşimiz hayatını kaybetti. Avrupa kamuoylarında İsrail'in devlet terörü ne kadar güçlü bir ses duymamız mümkün olmadı. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin ABD'nin vetosu nedeniyle nasıl hareketsiz kaldığını, bir basın açıklaması dahi yapamadığını gördük. Peki, ne oldu? Avrupa'da, Almanya'da ve Avusturya'da İsrail'i protesto edenler antisemitizmle suçlandı. Akıl ve mantık sınırlarının zorlandığı, değerlerin tersyüz edildiği bir kampanyayla karşı karşıyayız. Aslında bugün kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'i yakanların sırtını sıvazlayanlar, mescitlerimize saldırıları görmezden gelenler yarın daha da büyümesi muhtemel bir fanatizme zemin hazırlıyorlar. İsveç'te Kur'an Kerim'in yakılması, Norveç'te yırtılması, Fransa'da basın özgürlüğü adı altında Peygamber Efendimiz'e hakaret eden karikatürlerin yayınlanması kutsallarımıza yönelik saldırılardan bugün hatırladığımız sadece birkaçı. Son beş yıl içinde Batı'da İslam düşmanı saldırılar 2,5 kat artış gösterdi. Yine, son beş yılda sivil toplum kuruluşlarına rapor edilen İslam düşmanı hadiseler 15 bine ulaştı. Almanya'da İçişleri Bakanı 2020 yılında 900 İslam karşıtı saldırı olduğunu açıkladı. Avusturya'da yine “ZARA” adlı sivil toplum örgütüne göre 2019 yılında 1950 saldırı yaşandı. 2020 yılındaki şikâyetlerin

sayısı ise 3 bini geçti. Geçtiğimiz yılki saldırıların 2.148'i internet ortamında, 303'ü kamusal alanda, 227'si ev, iş yeri gibi özel alanlarda, 92'si devlet kurumlarında, 85'i medya ve siyasette meydana geldi. Müslümanların hayatlarının her yönünü etkileyen çok boyutlu bir saldırı söz konusu.

İslam düşmanlığı uluslararası kuruluşların raporlarında da açık bir şekilde tespit ediliyor. Birleşmiş Milletler Din Ve İnanç Özgürlüğü Raportörü Shaheed tarafından geçen mart ayında yayınlanan rapor Müslümanların orantısız şekilde hedef alındığını kayıt altına alıyor, bunu kabul ediyor. Müslümanların yaygın olarak damgalandığını, sosyoekonomik alanlarda dışlanmaya ve vatandaşlığa erişim haklarında sınırlamalara maruz bırakıldıklarını gösteriyor. Avrupa Konseyi bünyesindeki ırkçılık ve hoşgörüsüzlüğe karşı Avrupa Komisyonunun 2020 raporunda da İslam karşıtlığına önemli bir vurgu var. İslam karşıtlığının Avrupa'daki genç nüfusun topluma dâhil edilmeleri ve entegrasyonlarına yönelik çabaları sekteye uğrattığına dikkat çekiliyor. Nitede İslam düşmanı ve ırkçı saldırıların katlanarak arttığını görüyoruz. Hatta son bir yılda Batı Avrupa'da salgın nedeniyle sokağa çıkma kısıtlamaları olduğunu düşünürsek bu tehlikeli tırmanış daha da dikkat çekici.

Söylem ve eylem olarak tehlikeli bir İslam düşmanlığı yarışına girilmiş durumda. Uzun yıllar devam eden ve hâlen tamamen açıklığa kavuşturulamayan NSU cinayetlerini biliyoruz. Geçen yıl da Hanau saldırısı yaşandı, 4'ü Türk 10 kişi katledildi. Sayın Bakanımızın talimatıyla bu yıl şubat ayında Hanau saldırısının sene devriyesinde Almanya'yı ziyaret ettim. Almanya Cumhurbaşkanı, Hessen Eyaleti Başbakanı ve Hannover Büyükşehir Belediye Başkanıyla birlikte resmî anma törenine katıldım. Kurbanların acılı aileleriyle bir araya gelerek hükûmetimizin, ülkemizin kendileriyle milletimizin dayanışmasını ifade ettim. Gözü yaşlı annelerin ve babaların tek isteğinin bu ideolojik fanatizmin sonlandırılması olduğunu biliyoruz. Aynı acı yirmi sekiz yıl önce Solingen'de yaşandı. Evlatlarını kaybeden Mevlüde Genç annemiz yirmi sekiz yıldır her anma töreninde bir insanlık ve kardeşlik mesajı vermeye devam ediyor. Maalesef Avrupa'da geçmişin hatalarından, acılarından ve facialarından ders alınmadığını görüyoruz. Berlin'deki en eski cami olan Mevlana Camisi'ne geçen sene ekimde yaklaşık 150 polis tarafından baskın düzenlendi. Bu saygısızlığa gereken cevabı en güçlü şekilde verdik.

Avrupa'nın bedenini esir alan İslam düşmanlığı ve nefret zehrinin daha fazla yayılmasının önlenmesi temel bir öncelik hâlini almış durumda. İslam karşıtlarının aslında kendi geleceklerine düşmanlık ettiklerini, uyumu ve barışı yaradıklarını anlayacaklarını ümit ediyoruz. İç politika uğruna, günlük siyasi kaygılar uğruna toplumda aşırıcılığa zemin kazandıran siyasi anlayışın sona ermesi için merkez siyasetinin güçlenmesini çok önemli buluyoruz. Bu nedenle sağduyulu bir merkez siyasetin temsilcileriyle ilişki ve iş birliğimizi geliştirmek için çaba harcıyoruz.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; bu sorun ulusal ve uluslararası düzeyde süratle harekete geçmemizi zorunlu kılıyor. Bakanlık olarak İslam karşıtlığına karşı aktif ve ön alıcı bir kurumsal mücadele yürütüyoruz. Yüce Meclisimiz dâhil ilgili kurumlarımızla paylaştığımız bir elektronik veri tabanımız mevcut. 2012 yılı Ocak ayından itibaren kullandığımız bu platformu şimdi güncelliyoruz. Sayın Bakanımızın talimatıyla şimdi önemli bir çalışma daha başlattık. Temsilciliklerimizin sahadaki gözlem ve tespitlerini de içerecek kapsamlı bir rapor hazırlıyoruz. Bu raporda İslam düşmanlığı, yabancı ve göçmen karşıtlığı konuları ayrıntılı şekilde ele alınacak ve bütün Avrupa ülkeleri başta olmak üzere dünyadaki bu saldırıları tetikleyen, bu saldırıları besleyen bütün vakaları orada bütün insanlığa, bütün dünyaya göstermiş olacağız Türkiye olarak. Raporu bu yıl içinde yayınlayacağız ve düzenli olarak her yıl güncellemeye devam edeceğiz.

Öte yandan, Konsolosluk çağrı merkezimizde yine 2012'den bu yana yedi gün yirmi dört saat vatandaşlarımızın hizmetinde. Tüm temsilciliklerimizin telefonları, nöbetçi telefon uygulamasıyla birlikte acil telefon hatları da sürekli açık durumda. En önemli hedefimiz, erişilebilir olmak. Derdi, sıkıntısı olan yurt dışındaki her bir vatandaşımızın aradığında ulaşabileceği bir görevlimiz var. Çağrı merkezimize ihbar geldiğinde saat kaç olursa olsun derhâl ilgili misyonumuza iletiliyor, mensuplarımız

da vakit kaybetmeden mağdur vatandaşlarımıza hemen temas kuruyor. Burada tabii çok önemli bir hizmetimiz de var Bakanlık olarak, ülke olarak; başkonsolosluklarımız da ücretsiz hizmet sunan hukuk danışmanlarımız da mağdurlara destek veriyor. Bugün 14 ülkede 40'tan fazla hukuk danışmanımız ücretsiz olarak sadece bu saldırılara maruz kalan değil, pek çok konuda vatandaşlarımıza ücretsiz hukuk danışmanlığında bulunuyor. İhtiyaca göre bu sayıyı artırmaya de devam ediyoruz. Büyükelçiliklerimiz, başkonsolosluklarımız faillerin tespiti ve cezalandırılması için yerel makamlarla da eş güdüm içerisinde her bir olayın takipçisi olmaya devam ediyorlar. Tabii, diğer taraftan ders kitaplarındaki ırkçı, yabancı düşmanı ve ayrımcı içeriklerin kaldırılması için de girişimlerimiz devam ediyor. Eğitim sisteminde İslam ve Müslümanlar hakkında doğru bilgi verilmesi için gayret gösteriyoruz ancak tüm bu çabalar uluslararası toplumda karşılık bulmadığı sürece yetersiz kalacaktır. Bu nedenle uluslararası alanda da ön alan, ön alıcı, proaktif politikalar takip ediyoruz. Yeni Zelanda'da 2019 yılında Müslümanların hunharca katledilmesi Üzerine İslam İşbirliği Teşkilatı İcra Komitesine Dışişleri Bakanları düzeyinde topladık. Bu konudaki güçlü mesajımızı İslam İşbirliği Teşkilatı Zirve Dönem Başkanı olarak uluslararası kamuoyuna duyurduk. Girişimlerimiz neticesinde 15 Mart tarihi İslam İşbirliği Teşkilatı tarafından İslamofobiyle Mücadele Uluslararası Günü ilan edildi. Birleşmiş Milletlerin uluslararası İslamofobiyle mücadele günü ilan etmesi çabalarımızla sürüyor. Ülkemizin de öncülüğünde ve ortak sunuculuğunda Birleşmiş Milletlerde 2011 yılından bu yana her yıl din temelli hoşgörüsüzlük, ayrımcılık ve şiddetle mücadele konulu karar kabul ediyor. Bu kararın uygulanmasının takibi "İstanbul Süreci" adı verilen toplantılar vasıtasıyla yapılıyor. İspanya'yla 2005 yılında başlattığımız Birleşmiş Milletler Medeniyetler İttifakı girişimi İslam düşmanlığıyla mücadelede de etkin bir platform hâline geldi. İslam İşbirliği Teşkilatı ve Birleşmiş Milletlerin yanı sıra Avrupa Konseyi ve AGİT gibi çok taraflı kuruluşlarda da yabancı ve İslam düşmanlığını gündeme getiriyoruz. Bakanımız her vesileyle bu konuyu özellikle vurguluyor, birlikte yaşama kültürünün önemini altını çiziyor.

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi de İslam karşıtlığıyla mücadelede önemli bir zemin sunuyor. Milletvekillerimiz AKPM Eşitlik Ve Ayrımcılığın Önlenmesi Komisyonundaki rapor ve çalışmalara önemli katkılarda bulunuyor. İrkçılık ve hoşgörüsüzlüğe karşı Avrupa Komisyonu faaliyetlerini yakından takip ediyor.

Sayın Başkanım, İslam düşmanlığının yurt dışındaki tüm vatandaşlarımızı meşrebi, mezhebi, siyasi görüşü, hayat tarzı ne olursa olsun istisnasız tehdit ettiğinin farkındayız. Mücadelemizi bu anlayışla yürütüyoruz ve bütün kurumlar olarak Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Bakanlığımız, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığımız, Milli Eğitim Bakanlığımız, Diyanet İşleri Başkanlığımız bütün ilgili kurumlarımızla birlikte bu konuda sürekli bir çaba içerisindeyiz, bu konudaki koordinasyonu ve eş güdümü çok çok önemsiyoruz.

Aynı şekilde yurt dışındaki vatandaşlarımızın, sivil toplum kuruluşlarımızın özellikle bu tehdide karşı ortak bir söylem ve eylem içerisinde hareket etmesini de teşvik ediyoruz ve bu konuda da önemli bir anlayış birliğine varıldığını görmekten de çok büyük bir memnuniyet duyuyoruz. Yurt dışındaki STK'lerimizin şu anda bir çatı mantığıyla ülkemizi ilgilendiren, vatandaşlarımızı ilgilendiren, Müslüman toplumunu ilgilendiren her meselede bütün ayrılıklarını, farklılıklarını bir kenara bırakıp ortak bir eylem ve söylem içerisinde hareket edebilmeleri burada en büyük kazanımımızdır ve bu kazanım doğrultusunda da bu zehrin en kısa sürede Batı Avrupa başta olmak üzere bütün dünyadan silinmesi için Türkiye'nin ve Türk insanlarının, Türk vatandaşlarının, Türk toplumunun ne kadar öncü ve önemli çalışmaları olduğunu hep birlikte ispat etmeye devam edeceğiz. Ben bir kez daha sözlerime bu şekilde son verirken nazik davetiniz, hüsnekabulünüz ve önemlisi de ülkemizin dış politikasına, dünya meselelerine İnsan Hakları İnceleme Komisyonumuzun ve bu alt komisyonumuzun yaptığı çalışmalar sebebiyle teşekkür ediyor, şükranlarımı arz ediyorum efendim.

Sağ olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Çok teşekkür ediyorum değerli Bakanım. Elbette, şimdi değerli üyelerimize söz vereceğim. Gerçekten Komisyonu kurduktan sonra için birazcık daha künhüne vâkıf olmak üzere yaptığımız çalışmalar neticesinde biz de gördük ki aslında buz dağının bir görünen yüzü var, bir de bir görünmeyen yüzü var. Avrupa’da önümüzdeki süreçte çok ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya aslında. Avrupa ulusları bu tehlikenin farkında değil. Bir yerde Komisyonumuz aslında onların da bu tehlikenin farkına varması için rol alacaktır. Bunu niye söylüyorum? Bugün itibarıyla İslam karşıtlığı, İslamofobyaya üzerinde şekillenen bu süreç aslında kültürel bir ırkçılık yani İslamofobi bugün Müslüman karşıtlığı, ırkçılık. Dolayısıyla, Avrupa Birliğinin kendisinin sahip olduğu değerleri ifade edip yahut yabancılara karşı hoşgörülü davranan çeşitli aktörlere karşı da yönelen bir terörle karşı karşıya aslında Avrupa Birliği. Mesela, geçtiğimiz yıllarda Kassel Valisi sırf hoşgörülü bir adam olduğu için evinin balkonunda otururken kurşunlandı. Diğer taraftan, İngiltere’de bir parlamenter gene bir cinayete kurban gitti. Öbür taraftan bugün Köln’de belediye başkanlığı yapan Belediye Başkanı seçim çalışmaları sırasında bu hoşgörülü tavrı nedeniyle bir ırkçının bıçaklı saldırısına maruz kaldı yani alttan alta gelen bir dip dalga var. Bu sadece bize yönelen bir tehdit ve riskmiş gibi, daha doğrusu Müslümanlara ve Avrupa’nın turnak içinde söylüyorum “öteki” olarak tanımladığı bir kitleye yönelen bir riskmiş gibi, tehditmiş gibi görünse de esasen burada esas risk ve tehdit Avrupa Birliğinin kendi ulusları için geliyor, tarihte bunu Avrupa ülkeleri yaşadı.

Burada, tabii, sizin verdiğiniz açıklamalar çok önemli, bizim için de yeni bilgiler burada oldu. Mesela, Avrupa’da nefret söylemi ve İslamofobyaya tutum ve davranışlarına maruz kalanların müracaat ve şikâyet oranı çok düşük, yüzde 12 civarında seyrediyor. Bunun çeşitli nedenleri var. Yani, bir sosyal izolasyon var, şikâyet ettiği zaman başıma ne gelir korkusu var, bir sonuç alamam düşüncesi var. Dolayısıyla burada bir bilinç noksanlığı da var. Esasen raporumuzu hazırlarken bütün detaylarıyla bunları konuşacağız, değerlendireceğiz. Bu bilinç düzeyi çok çok önemli. Bunu sağlamamız gerekiyor.

Bir de kayıt mevzumuz var, sizin şimdi “web” sayfası üzerinden konsolosluklar marifetiyle herkesin ulaşabileceği tarzda bir kayıt durumunuz var ama birçok bu şekildeki eylem ve fiillerin kayıt altına alınamadığını biz biliyoruz. Yüzde 200, yüzde 300 civarında artışlar her sene açıklanıyor ama esasen başka bir konu var burada. Biliyorsunuz, AGİT’e her yıl sonunda bu anlamda nefret ve ırkçılıkla ilgili son durumun istatistiki verilerinin sunulması gerekiyor. Birçok Avrupa ülkesinde İslamofobi ayrı bir tanımlama, bir suç tipi olarak öngörülmediği için dolayısıyla bu kayıtlara yansımıyor. Sadece İslamofobi’yi Almanya ve son olarak da İngiltere bir suç tipi olarak vasıflandırıyor. Dolayısıyla, diğer ülkeler bu noktada herhangi bir adım atmış değil. Esasen Avrupalıların da İslamofobi terimini son zamanlarda kullanmamak istemelerinin nedeninde de bu yatıyor.

Avrupa Birliği ülkelerinin de çeşitli mekanizmalarının da son dönemlerde terim olarak, kavram olarak İslamofobi’yi kullanmaktan imtina ettiklerini görüyoruz. Niye? Çünkü İslamofobi artık bir marka suç. Yıllardan beri ifade edilmiş ve çerçevesi oturtulmuş bir kavram. Dolayısıyla, kullanmaktan da imtina ediyorlar. Bizim burada tabii, önümüzdeki süreçte, elbette Avrupa Birliği üyesi ülkelere giderek Almanya bu noktadaki vakaların ya da eylemlerin en çok yaşandığı ülke, sonra Fransa geliyor, sonra Hollanda geliyor, sonra Avusturya geliyor. Bu oran neredeyse tüm ırkçı eylemler içerisindeki yüzde 50’ye tekabül ediyor.

Bize süreç içerisinde tabii, sizlerle istişare hâlinde olarak başta Fransa olmak üzere buranın resmî kurum ve kurumsal yapılarıyla da bir görüşme süreci içerisinde olacağız. Nasıl şekillenecek bunu hep birlikte kararlaştıracacağız. Bir de bir medeniyetler ittifakından bahsettiniz. Biliyorsunuz, bu bir mekanizma olarak hâlen şu anda devam ediyor ama aktifliği konusunda bizim çok fazla bilgimiz yok değerli Bakanım yani fonksiyonel anlamda şu anda bir aktifliği var mı, bir sekreteryası nerede? İspanya’da mı mesela sekreteryası, başka Avrupa ülkelerinde buna ilişkin bir temsilciliği, bir sekreteryası var mı? Aslında bu konuda bizim işimizi kolaylaştıracak mekanizmalardan sanki bir tanesi olduğu

sizin söylediklerinizden sonra ilk anda benim aklıma gelen şey. İşimiz zor, yolumuz uzun ama biz samanlıkta iğne aramışçasına bir titizlikle bu konunun üzerine gitmeye devam edeceğiz çünkü gelen tehlike sadece kardeşlerimizi ya da dindaşlarımızı değil, bütün bir Avrupa'yı etkisi altına alabilecek bir tehlike ve tüm küresel düzeyde etkisi olacak bir tehlike gibi gözüküyor. Onun için ben verdiğiniz bilgiler için tekrardan sizlere çok teşekkür ediyorum.

Şimdi milletvekili arkadaşlarıma söz vermek istiyorum.

Her zaman olduğu gibi Mahmut Bey ilk sırada.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu hakkımdan feragat edebilirim Anayasa'nın 10'uncu maddesi uyarınca pozitif ayrımcılığa dayanarak bayan arkadaşlarımıza verebilirim ben.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Bunu söylerken sizden fedakârlık beklediğim için değil, gerçekten bu anlamdaki maharetiniz için söyledik bunu.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Ben de beklemiyorum kendi adıma.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, teşekkür ediyorum. Yani ben Anayasa'nın 10'uncu maddesi pozitif ayrımcılık uyarınca o husustan feragat ederim Başkanım, samimi söylüyorum.

Teşekkür ederim Değerli Bakanım, hakikaten bilgiler çok kıymetli ve değerliydi. Burada bir tabi ki bu din ve vicdan özgürlüğü açısından Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Medeni Siyasi Haklar Sözleşmesi'nde hakikaten hukuksal anlamda büyük bir iflas söz konusu. Benim sizden birkaç istirhamım olacak. O da bir, İslam düşmanlığı, ırkçılık ve göçmen karşıtlığıyla ilgili Bakanlığınızın yaptığı bir çalışma varsa bu çalışmaları Komisyon üyesi olarak sizden alabilir miyiz? O konuyu istirham edeceğim, rapor, doküman, kitap ne varsa. İkincisi, NSU davasıyla ilgili bu karar 2018'de karara çıktı ben bu dosyayı davayı takip ettim ancak yani herhâlde 7,8 duruşmasına girdik. Hatta biz o dönem İnsan Hakları İnceleme Komisyonu üyeleri olarak da ilk duruşmasına katılmıştık. O davanın kararı Bakanlık tarafından Türkçeye çevrildiyse ayrıntılı bir şekilde o gerekçeli kararı sizden istirham edebilir miyiz, en azından çalışmalarımıza bir yön teşkil etmesi açısından. Üçüncüsü, Hannover'deki olayla ilgili onun iddianamesi düzenlenmiştir muhakkak o iddianamenin Türkçesini ve duruşma günü ne zamansa onu da ben şahsen kendi adıma takip etmek isterim, partim adına. Ama keşke Komisyon adına biz karar alıp Komisyonca bir gitsek, en azından duruşmada bir bulunabilsek, bence iyi bir ses getirir diye düşünüyorum. Bu karar, takdir de Komisyonun.

Onun dışında, benim bu aşamada söyleyeceklerim bu kadar.

Teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Sayın Bakanım, şöyle yapalım: Siz alın notlarınızı, bitikten sonra, topluca, belki müşterek konular olabilir...

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI YAVUZ SELİM KIRAN – Notlarımı alıyorum ben Sayın Başkan.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Fatma Hanım, buyurun.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teşekkürler.

Ben konuşunca hep sıkıntılar oluyor. Umarım, selametle...

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – İnşallah diyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – İnşallah, inşallah.

FATMA KURTULAN (Mersin) – İnşallah.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Bu konuda anlaşılmazsak hiçbir konuda anlaşılamayız.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ne olur, siz biraz sakın, böyle bir dinleyin, misafirler var. Şimdi, bizim gelenekte, misafir olunca biraz kavga da olsa durulur yani yapılmaz, misafirlerimiz var.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Kavgamız olmaz canım.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Öncelikle, ben misafirlerimize yani Dışişleri Bakan Yardımcımıza ve çalışma arkadaşlarına hoş geldiniz demek istiyorum.

Önemli bir konu tabii, kaç seferdir aslında bir çalışma yapıyoruz, sunumlar alıyoruz, önemli başlıklar. Parti olarak da kişi olarak da din ve inanç özgürlüğünü her zaman her yerde savunan bir politikamız var. Bu anlamda yurt dışında yaşayan herkesin, başta İslam âleminin mensubu olan kişilerin, bizlerin orada inancını özgürce -kıyafetiyle, her şeyiyle- yaşamasını savunuyorum. Bu anlamda yapılan tüm saldırıları nefretle kınarım. Bu, her yerde savunduğumuz bir şey. Sadece kişinin kendi inancını özgürce yaşaması yetmez, ilgili devletlerin de bunu özgürce yaşayabilmesinin koşullarını yaratması gerektiğini savunuyorum.

Şimdi, ben şöyle bir soru sormak isterim: Mesela “STK’ler” dediniz, bu STK’ler hangileri? Yani “STK’lerimize baskılar yapılıyor, burası üzerinden biz baskılanmaya çalışıyoruz.” diyorsunuz. Sonuçta Avrupa ülkeleri, neredeyse günlük gidiş gelişlerimizin olduğu, üyeliğimizin, talebimizin olduğu, ekonomik olarak çok güçlü ilişkilerimizin olduğu bir zeminden bahsediyoruz; uluslararası sözleşmelerle de özellikle Avrupa sözleşmeleriyle, Anayasa’mızla birlikte bizi bağlayan birçok alanda iş birliğimizin olduğu bir yer, öyle sıradan bir yer değil. Biz neden kendimizi anlatamıyoruz mesela? Biz derken Türkiye’yi diyorum. Orada niye kendimizi anlatamıyoruz? Mesela, Ülkü Ocaklarının orada terör listesine alınma tartışmaları var, biliyoruz hepimiz. Bu dediğiniz STK’ler içerisinde bunlar da var mıdır?

Şunun özellikle altını çizmek isterim: Mesela IŞİD meselesi. Bunun da bir etkisi var mıdır diye sormak isterim. Şimdi, kız çocuklarının diri diri toprağa gömüldüğü bir yerden müdahale eden bir dinin mensuplarıyız biz. Hazreti Muhammed kız çocuklarının diri diri toprağa gömülmesine müdahale eden bir Peygamber yani bu çok önemli. Ama IŞİD gibi “Bir İslam devleti kuracağım.” iddiasıyla ortaya çıkmış bir yapı, şu an, 21’inci yüzyılda pazar kurarak, emlak ofisleri kurar gibi ofisler kurarak, kadınların resimlerini asarak, altına da fiyatlarını koyarak kadın pazarlığı yapıyor. Başka, işte kafa kesmeyi, şuyu buyu bir kenara bırakıyorum, böyle bir vahşi yapı dünyaya neredeyse korku salmış durumda. Avrupa da buradan nasibini alıyor, işte çeşitli eylemleri de oldu, ülkemizde de oldu. Şimdi, burada bu IŞİD’e karşı acaba İslam âleminin gerekli, yeterli tepkiyi göstermemesi de bir neden olabilir mi? Yani şunu söylemek istiyorum Sayın Bakan Yardımcımız: Doğru, tamam, bir saldırı var -dediğim gibi, inançlara yaklaşımımızı başta söyledim- fakat biraz da kendi eksiklerimiz, yetmezliklerimiz, bu konuda yanlış anlama ya da yanlış politikalar, söylemler, duruşlar vesaire, bunun da -tüm İslam âlemi için söylüyorum- bir etkisi olmuş mudur? Bunu öğrenmek isterim.

Yine, daha önceki bir sunumda da söylemiştim Sayın Başkan. Mesela, bu gibi davalarda, ırkçılık söylemi içerisinde bulunan ve faaliyetini, fiilini gösteren vakalarda hukuka intikal etmiş yani bir ırkçı söyleminden dolayı yargılanan... Şimdi, Sayın Başkan “Korkuyor, çekiniyor.” vesaire, “Başıma bir şey gelir.” falan diye dedi. Mesela, burada tespitleriniz var mı? Bu anlamda varsa vakalar, ben özellikle onları almak isterim yani şu an olmasa da daha sonra almak isterim. Yani Avrupa Birliğinde, kendi yargısı içerisinde -işte siz de söylediniz, demokrasinin beşiği olarak bilinen bir zemin- bu gibi ırkçı saldırılar, söylemler, fiili teşvik eden yaklaşımlar karşısında hukuka intikal eden bir durum olmuş mudur, nasıldır orada? Onu da öğrenmek isterim.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Şimdi, Fatma Hanım, bir örnek vereyim sizin sözleriniz üzerine. Almanya’da bir camiye 53 yaşında bir Alman kundaklamaya çalışıyor. Bunu gerçekleştirdikten sonra işte bir şekilde önlenbiliyor, söndürülüyor, caminin yanması, kundaklanması önlenmiş oluyor tutuşturulduktan sonra, öyle söyleyeyim. Sonra bu olay mahkemeye intikal ediyor. Mahkeme burada bu yargılamayı devam ettirirken mesela, kundaklanmak istenen yerin bir ibadethane olduğunu nazara almıyor. Dolayısıyla bunu son derece adi bir adli suçmuş gibi nitelendirerek en hafif cezayı veriyor. Hâlbuki bu eylemin bir camiye yapıldığını ya da bir ibadethaneye yapıldığını nazara alsa bunun bir nefret suçu kapsamında olduğunu değerlendirecek ve cezalandırması çok daha farklı maddelerden çok daha ağır olacak. Mesela, bu da bir etken. Şunun için etken: “Bu davranışı ben getirsem ne olacak ki?” anlayışına sevk ediyor. İnşallah, onlarla ilgili olarak ellerinde kayıtlar varsa bu söylenenler... Tabii, çekincesini ifade edenler, “Bana da şu olmuştu ama ben de gitmedim...” Belki bizim çalışmalarımızda bunu ortaya çıkarabiliriz. Sivil toplum, STK çalışmalarımızı yaptığımız zaman orada çeşitli fertlerle görüştüğümüzde bunlarla ilgili de “Ya, tamam, siz de bunu yaşamışsınız...”

Çok basit bir örnek: Kafede oturan bir aile, Müslüman Türk ailesine oradan geçen genç Almanlar “Heil Hitler, burası Almanlarındır, dışarı.” diye söylediklerinde, mesela bu hiçbir şekilde bir nefret söylemi olarak algılanmıyor, değerlendirilmiyor ve sıradan bir hadiseymiş gibi değerlendirildiği için... Esas mesele Avrupa’da zaten buradan ortaya çıkıyor. İslamofobinin bir suç tipi olarak tanımlanması, nefret, ayrımcılık suçu tanımlamasının parantezi içerisinde... Antisemitizm nasıl bir suç? Dolayısıyla antisemitizm nasıl bir suç olarak literatürde yerini almışsa, kanunlarda, meri mevzuatta yerini almışsa İslamofobi ve İslam düşmanlığı karışıklığının da aynı şekilde bir suç tipi olarak yerini alması gerekiyor. Ama Avrupa Birliği ya da Batı Avrupa ülkeleri... Şimdi, Mahmut Bey bahsetti, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi -2 sözleşmemiz- Siyasi ve Medeni Haklar Sözleşmesi, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi, en son 1976’da imzalanan, 172 ülkenin imzaladığı Kişisel ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, tüm bunlarda din ve vicdan hürriyetiyle ilgili çok ayrıntılı hükümler olmasına rağmen uluslararası düzlemde her şey güzel ama ulusal düzleme geçtiğinizde tam da bunları sınırlayacak -örnekleri verildi- ifade ve düşünce hürriyeti kistası üzerinden sınırlayacak bir yasal düzenleme olarak da ortaya çıkıyor. Kısacası bizim çok çalışmamız gerekiyor, ben onu anlıyorum.

Katkılarınız için teşekkür ediyorum.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, ben Avrupa’da yaşamış biriyim, çekirdek ailem de dâhil, çok çok sayıda yakınım var. Yani kafa karalayan, mesela bu saçımızın rengi bile -Kürt, Türk fark etmiyor, işte Arap olma, şu, bu- sadece saldırıya uğramana yetiyor yani.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Tabii, tabii.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Yani şeyi biliyorum, oradaki vatandaşların, herkesin... Bir Kürt olarak da biz orada bu tehlikeleri yaşıyoruz yani ırkçı saldırıları. Herkes bir sokağa çıktığında, تنها yere gittiğinde ya da işte, o kesimlerin olabileceği bir yere gittiğinde bir tedirginlik yaşar Avrupa’da, özellikle Almanya’da -Almanya’yı biliyorum yani bunu biliyorum- gerçekten yani orada bizzat hissederek yaşayan yakınlarımız var, riskler var, vesaire ama biraz da bunun nedenlerini kendimize düşen yanları da hesaba katarak...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Tabii, anladım, tamam. Yani biz öncelikle üzerimize düşeni yapalım diyorsunuz, anladım, tamam, eyvallah.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Yani.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Söz almak isteyen kim var şimdi?

Sayın Dal, buyurun.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan Yardımcım, tabii, bu İslamofobi daha öncesi anti-İslamizm. Biraz önce Sayın Başkanım bahsetti: İslamofobi ismi bile bir artık suç olarak kabul edildiği için belki bu ismi de değiştirecekler, başka bir isim çıkaracaklar tıpkı “anti-İslamizim” kendileri tarafından da böyle artık klasik bir kelime olarak algılanınca “İslamofobi” olarak değiştirdiler fakat bu tabii, sadece bizim Türkiye’nin meselesi değildir; bu, bütün Müslüman ülkelerin ve Müslümanların meselesidir. Bu anlamda, öncelikle de Batılılarda İslamofobiye karşı mücadele etmek için Müslüman ülkelerle beraber nasıl bir yol haritası çiziyoruz, böyle bir yol haritası var mıdır, bunu öğrenmek istiyorum.

İkincisi: İslamofobinin çıkış sebebinin en büyük nedenleri, insanların ve toplumların birbirlerini tanımamaları. Bir örnek vereceğim ama yani bu örnek aslında bunun yanında da çok basit kalır. Biz çözüm sürecinde Güneydoğu’dan, Doğu’dan arkadaşlarla Batı’ya gittik, batı illerimize geldik -tabii, bu genel değildir münferit de olsa- Güneydoğu ve Doğu’dan bir insanın Batı’daki Türk kardeşlerine “Kürt düşmanı olduğumu, ırkçı olduğumu biliyordum ve bu düşüncemden dolayı da kendimden utanıyorum, hiç de öyle değilmiş.” dediğine nasıl şahit olduysak Batı’dan bir arkadaşın da Güneydoğu’yla ilgili “Ya, biz Güneydoğu’dakilerin hepsini PKK’lı biliyorduk, yanlış yapmışız, meğer ki burada da PKK’ya karşı olan çok ciddi bir kesim varmış.” diye itirafta bulundular.

Şimdi, tıpkı Müslümanlar ve Batılılar da bu şekildedir. Biz eskiden tabii, Kurtuluş Savaşı’nı geçirmiş bir milletiz ve Batılılar tarafından zulme uğrayan bir milletiz, dolayısıyla bizde bir “gâvur” kelimesi vardır, bilmiyorum, birçok yerde vardır, “gâvur” sadece, Müslüman olmayanlara verilen bir isim değil yani Müslümanlara zulmeden, barbarca katliamlar yapan insanlara verilen isim ve biz Kurtuluş Savaşı’ndan da çıktığımız için bütün Batılılara “gâvur” diyarduk fakat geldiğimiz bugünde şunu gördük: Ya, Batılıların hepsi “gâvur” değil yani orada da insanca yaşayan, insan haklarına değer veren insanlar varmış. Dolayısıyla bu “gâvur” kelimesinden biz bir adım geri attık ama Batılılarda Müslümanlarla ilgili bir geri adım atma yok, onlar hâlen bütün Müslümanlara karşı aynı tepki ve aynı duygular içerisindeler. Burada da, gerek biz gerekse Müslüman ülkelerle beraber Batı toplumundaki bu algıları kırmak için özellikle Batıda yaşayan Müslümanlarla ilgili ne tür çalışmalar yapıyoruz, bu algıları kırmak için neler yapıyoruz, bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Mutlu Hanım, buyurun.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Sayın Bakanım, çok teşekkür ederiz. Gerçekten bizi çok aydınlatan güzel bir sunumdu, çok faydalandık.

Geçtiğimiz günlerde -siz de sunumunuzda kısaca bahsettiniz- Avusturya’nın başkenti Viyana’daki çok sayıda camiye yakın yerlere “Dikkat, siyasal İslam yakınlarında, fazla bilgi için İslam Haritası.” ifadesinin yazılı olduğu ve sakallı, tekkeli bir erkek resminin bulunduğu levhalar asıldı. Avusturya hükümetinin Müslümanları potansiyel suçlu olarak gösterdiği “İslam Haritası” uygulaması noktasında tekrar dikkat çekmek istiyorum. Bazılarının hâlâ medeniyet ve özgürlükler cenneti olarak gösterdiği Avrupa’nın ve özellikle Avusturya’nın bu tutumu karşısında Bakanlık olarak nasıl bir tepki verdiniz? Bunu dünya kamuoyuna duyurmak için nasıl bir yol izleyeceksiniz?

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Sayın Kavuncu, buyurun lütfen.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Kıymetli Başkanım, Komisyon üyesi değerli arkadaşlarımız, Sayın Bakan Yardımcım ve Dışişleri Bakanlığı mensubu arkadaşlarımız; evet, özellikle bu kapsamlı sunum için çok teşekkür ediyorum.

Kıta Avrupa’sındaki ırkçılık, İslamofobi, İslam düşmanlığı... Sayın Bakan Yardımcım konuyla ilgili detaylı bilgiler verdiler sayısal verilere dayalı olarak. Burada yani tüm toplantılardan özetle, daha önceki sunumlardan da ortaya çıkan bir şey var ki yani bu kıta Avrupa’sındaki İslam düşmanlığı veya

adına “İslamofobi” veya ırkçılık ne dersiniz deyin salt İslama karşı, sadece Müslümanlığa karşı olmaktan kaynaklanan bir tutum, davranış biçimi olarak ortaya çıkmıyor “öteki”lere karşı bir düşmanlık var yani bir tarafta -tırnak içinde- Mehmet Akif Ersoy’un ifade ettiği “tek dişi kalmış canavar” modundaki Avrupa medeniyeti -tırnak içinde- bir tarafta, onun dışında -az önce Kıymetli Fatma Hanım’ın da ifade ettiği gibi- rengi, cinsi, mezhebi, ırkı farklı olan herkesi hedef alan bir anlayış yani Avrupa’daki, sadece İslam düşmanlığı değil. Zira, bu nereden kaynaklanıyor? Yani bunu dini argümanlarla yola çıkarak ifade edebilirsiniz belki ama Avrupa’da bugün İngiltere, Fransa, İtalya veya az önce, yoğunlukla bu ırkçılık faaliyetlerinin yaşandığı ülkeler söz konusu olduğu zaman bakıyoruz ki bu medeniyet yani Avrupa medeniyeti dünyanın müstezaf ülkelerinin Afrika ve Orta Doğu başta olmak üzere onların kan ve gözyaşı üzerine kurulmuş bir medeniyet, zenginlik yani bu ülkeler bu zenginliklerle yani o ülkenin zenginliklerini sömürerek kendi ülkelerindeki vatandaşlarına tabiri caizse peşkeş çektikleri bir medeniyet. Zira, petrol zengini değiller, doğal gaz zengini değiller, maden zengini değiller. Dolayısıyla, böyle bir yapıdan da böyle bir sonuç ortaya çıktığını düşünüyorum.

Az önce Fatma Hanım’ın ifade ettiği İŞİD... İŞİD’in İslam adına Müslüman görüntüsü ile Avrupa’da -ben anladığımı söylüyorum yani- veya dünyada gerçekleştirdiği bu olumsuzluklar karşısında Avrupalıların veya diğer dünya devletlerinin bunu Müslümanlar adına yaptığından dolayı mı acaba orada bir kamuoyu oluştu? Avrupa’da veya dünyanın herhangi bir yerinde İŞİD’in aşırılıkları olabilir ama İslam’da, Müslümanlıkta Hitler neyse İŞİD de odur veya ne bileyim -tırnak içinde- Müslümanların kendisine düşman olarak gördükleri... Az önce Değerli Vekilimin ifade ettiği “gâvur” tabiri içerisinde dinen de öyledir yani fetva açısından da öyledir yani dolayısıyla, Müslümanlar bunu -İŞİD’i- İslam dairesi içerisinde değerlendirmez, İslam akaidinde. Bunun için, Avrupa’nın bu yaklaşımına sadece Müslümanlara değil, “öteki” olarak baktığından hareket edersek çözüme daha kolay ulaşılacağına inanıyorum.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Biz teşekkür ediyoruz.

Şimdi, burada bir kelimeyi kullanmak istemiyorum tekrardan, birkaç defa ifade edildi. Bahsettiğiniz kelime 1856 yılında, bu ülkede kullanımı yasaklanmış bir kelime, “gâvur” kelimesi. Dolayısıyla, bir nefret içeren bir sözcük olduğu için...

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Ama müthiş bir medeniyet; bak, yasaklanmış.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – İşte, yani 1856 yılında...

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Yani bu, Kurtuluş Savaşı’nda tekrar yer alıyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Bir şey daha söyleyeyim: DAES ya da İŞİD neyse... Çünkü 1 kişiyi öldürmek, bütün bir insanlığı öldürmek gibidir bizim inancımıza göre, Müslüman bile kabul etmeyebilirsiniz bir yerde. Gerçekten de yani çünkü tabii, bunun üzerinden devam eden bir süreç var ama Müslümanlık bu değil, onun altını çizmek isterim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Metin Bey, buyurun.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Değerli Bakanımın vermiş olduğu aydınlatmadan dolayı teşekkür ediyorum, sağ olsun ama bizim burada İslam’ı terörle birleştiren bir Avrupa’nın farkında olmamız gerekiyor. Yani burada esasında perdenin arkasında “Haçlı-Hilal Savaşı” dediğimiz süregelen bir savaş var. Bugün, iletişim ve bilgiye ulaştıkça İslam’ın arttığını gözlemlemekteyiz yani İslam’a olan talep artıyor ve bu da “ruhban sınıfı” dediğimiz diğer dinlerde olanlar için sıkıntı vermektedir ve İslam’ın artışı bir tehlike oluşturmaktadır. Tabii ki bunun içinde bunların yapmış olduğu misyonerlik faaliyetleri daha da farklı hâle getirilmesi gerekiyor. İslam’ı terörle birleştirerek “İslami terör” adı altında yükleniliyor, bunun da muhatabı tabii ki bizler oluyoruz, Türkler oluyoruz ve bunun içinde Avrupa’da bulunan Türklere karşı, STK’lerine karşı da bu tür davranışlar içine girmeleri gayet normal. Yani biz

bunları tespit de etsek, geçici kinamaları da yapsak bunlar bunu sürdürecekler. Bizim de burada İslam'ı iyi anlatmak için mücadele etmemiz gerekir, İslam'ın terörle hiçbir bağlantısı olmadığını, İslam'ın dünyayı kurtulacak bir insan hakları olduğunu göstermemiz, bunun için çalışmalarda bulunmamız gerekiyor.

Rahmetli İzzetbegoviç'i de unutmamamız gerekiyor. Yani Avrupa'nın, batının tam merkezinde, insan hakları gözlemci bütün dünya oradayken yapmış oldukları kıyımı yani artık dünya nasıl anlatıyor, ne diyor bunu da iyi bilmemiz gerekir. Yani bunların acıması yok, fırsat verildiği takdirde, insan hakkı da yok, hiçbir şeyin olmayacağını görmemiz gerekir. Yani bu Haçlı zihniyetinin devam ettiğini, bu zihniyetin karşısında yapacağımız hamlelerin ne olabileceğini sadece söylemler değil, bizim bunlara karşı neler geliştirebileceğimizi değerlendirmemiz gerekiyor ve içeride de birlik olmamız gerekiyor. Bugün, Avrupa, Müslümanlara karşı böyle baskı kurarken bizdeki bazı Ermeni çetelere ve ismini bahsettiğim diğer malum terör örgütlerine de nasıl destek verdiğini de görelim. Yani "Avrupa" dediğimiz yer medeni, batı, çağdaş bir yer, teknolojik olarak gelişmeleri var muhakkak ama Müslümanlara ve Türklere karşı bilhassa nasıl davrandığına dikkat etmemiz gerekiyor.

Teşekkür ediyorum. Gelen şeylere katılıyorum zaten, hep burada mutabıkız.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Teşekkürler Sayın Sazak.

Sayın Bakanım, söz sizin.

Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI YAVUZ SELİM KIRAN – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle, her bir soru ve yorum gerçekten bundan sonraki çalışmalarımızda da bizim için yol gösterici olacak, bunlar için teşekkür ederim.

Öncelikle, zatialinizin bir değerlendirmesi olmuştu konuşmamın ardından, çok önemli tespitlerdi Sayın Bakanım. İslamofobinin, İslam karşıtlığının Avrupa'da hâlâ bir suç olarak tanımlanmaması çok büyük bir eksiklik ama daha vahimi bunun suç olarak tanımlanmasını bırakın, buna karşı yapılan eylemlere vatandaşlarımızın ve Müslüman toplumunun reaksiyonunu engelleyici bir ürkütücü atmosfer, genel iklim. Aslında, bu genel iklim de vatandaşlarımız başta olmak üzere Avrupa'daki Müslüman toplumunun karşı karşıya kaldıkları saldırılara karşı hukuki mücadelelerini de sekteye uğratan en önemli engel gibi duruyor, şahsi gözlemim olarak bunu söylüyorum. Dolayısıyla, bizim bu vakaları tespit ederken yaşadığımız zorluklar aslında Avrupa'daki Müslüman toplumunun karşı karşıya bulundukları, içinde yaşadıkları atmosferden kaynaklı olarak bu saldırılara karşı gereken hukuki mücadeleyi gösterememeleri, bu konudaki bildirimleri de zorlaştırıyor. O yüzden, aslında, bizim Bakanlık olarak 2012 yılında kurduğumuz yabancı düşmanlığıyla mücadele modülü -böyle bir model kurduk biz- esasen resmî makamlara intikal eden vakaların tespitini içeriyordu ama biz bunu tespit ettikten sonra şimdi buna göre güncelledik. Yani sokakta yürürken sözlü saldırıya uğrayan vatandaşlarımız var, fiili saldırıya uğrayan vatandaşlarımız var, kendi çalıştığı işyerinde kurumsal ırkçılığa maruz kalan vatandaşlarımız var. Şimdi, bunlar resmî makamlara bildirilsin, bildirilmesin yani biz bunu tespit edebileceğimiz beyan usulü veya bizim tespitlerimizi de aktarabileceğimiz şekilde Sayın Bakanımızın talimatıyla güncelliyoruz, dönüştürüyoruz, bu her şeyden önce önemli bir kazanım olacak.

Tabii, Medeniyetler İttifakı Platformu'nu biz çok önemsiyoruz, bu verdiğimiz önemin göstergesi olarak İspanya'yla birlikte bu ittifakı kurduk. O zamanki İspanya Başbakanı Zapatero ile Sayın Cumhurbaşkanımız Başbakanlığı döneminde bu mekanizmayı ihdas etti. Pandemi sebebiyle geçtiğimiz yıl içerisinde çok arzu ettiğimiz ivmeyi yakalayamadık ama yeni dönemde eski bir Avrupalı siyasetçi de İspanya Eski Dışişleri Bakanı Moratinos şu anda bu Medeniyetler İttifakı'nın sekreterliğini yürütüyor.

Bu mekanizmayı hızlandırmak adına, kurumsal yapısını güçlendirmek adına New York'ta faaliyet gösteriyor, sekreteryası New York'ta Birleşmiş Milletler Genel Merkezinde ama Cenevre'de de bir ofisi var, bu ofisin başına da çok tecrübeli bir diplomatımızı, Büyükelçimiz Namık Güner Erpul'u şu anda görevlendirdik. Önümüzdeki dönemde hem New York'tan hem Cenevre'den bu ittifakın çalışmalarını güçlendirmek adına önemli çalışmalarda bulunacaklar. İspanya'yla da ikili düzeyde İstanbul'un da aslında Medeniyetler İttifakı'nın önemli bir merkezi olarak önemli mekânlar kazandırılması ilgili de birtakım çalışmalarımız var, bunları da zamanı geldiğinde duyuracağız ama tabii bu çalışmalarını yaparken Medeniyetler İttifakı düşüncesinin, felsefesinin de daha geniş ölçekte duyurulması adına biz daha aktif olması gerektiği konusunu her fırsatta paylaşıyoruz Sayın Bakanım, Değerli Başkanım. Bundan sonraki dönemde Medeniyetler İttifakı'nın çalışmalarını daha görünür bir şekilde kamuoyumuz görececek, şahit olacak. Başta dinî mekânlara yapılan saldırıların önlenmesine yönelik çalışmalar olmak üzere bu konuda Moratinos'un önemli bir çalışması var, bunu da olgunlaştırdığında, tamamladığında kamuoyuyla paylaşacak. İslam karşıtlığının merkezinde kutsallarımıza, dinî mekânlara, az önce Mevlana Camisi'ne yapılan saldırı, sabah namazının ertesinde 150 polisle birlikte muhasebe kayıtlarındaki bir eksiklik gerekçe gösterilerek bu baskının yapılması tabii ki kabul edilemez, hiçbir şeyle izah edilemez. Her gün bir camimize yapılan saldırı Avrupa'nın hemen her ülkesinde her gün birkaç örneğine artık şahit olmaya başladığımız bu mekânların korunması zaruret teşkil ediyor. Çünkü tarihte de yani uzak tarihte, yakın tarihte bunun acı ve elim örnekleriyle dolu. Bu bakımdan, Medeniyetler İttifakı'nın Türkiye olarak görünürlüğünün arttırmasını ve çalışmalarının daha da derinleşmesini önemsiyoruz ve buna yönelik çalışmaları da önümüzdeki dönemde daha sıklıkla göreceğiz.

Mahmut Bey'in birtakım talepleri oldu. Tabii öncelikle konuşmamda ifade ettiğim İslam düşmanlığı ve göçmen karşıtlığı konusunda çok önemli bir hazırlığımız var, bu bir ilki teşkil edecek. Zaman zaman başka ülkelerin raporlarını görüyoruz, uluslararası örgütlerin raporlarını görüyoruz ama Türkiye olarak biz çok ciddi bir kapasiteye sahibiyiz, Bakanlık olarak çok önemli bir potansiyele sahibiz. Türkiye olarak bizim yaptığımız pek çok önemli vizyonel çalışma var, buna karşılık, bu çalışmaları görmezden gelme konusunda karşıımızda son derece istekli bir Avrupa coğrafyası var. Bunlara karşı biz de aslında her fırsatta Türkiye'deki bir meseleyi kendi kamuoylarında görünür kılmaya çalışan yönetimlerin aslında kendilerinin de ne kadar ciddi eksiklikleri olduğunu, ne kadar büyük zafiyetleri olduğunu, ne kadar kendi toplumlarında yaşayan insanları ötekileştirmeyi çalıştığını kendi tespitlerimizle, büyükelçiliklerimizin ve başkonsolosluklarımızın yaptığı resmî tespitlerle birlikte bütün bunları kapsamlı bir rapora dönüştürme konusunda hazırlıklarımız şu anda son aşamaya gelmiş durumda. Bir ilki teşkil edecek ve bu raporu tamamladığımızda Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığının bir raporu olarak aslında Avrupa'ya da ayna tutacağız. Avrupa Birliği hep İlerleme Raporu yayınlıyor, işte, Amerika Birleşik Devletleri Dini Özgürlükler Raporu yayınlıyor vesaire. Artık, Türkiye Cumhuriyeti olarak bizim de diğer ülkelere ayna tutan, diğer ülkelere değerlendiren bir raporumuz olacak, bu raporu kamuoyuyla zaten paylaşacağız. Elbette detaylarını örnekleriyle birlikte Komisyonumuz talep ettiğinde...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Ne zaman?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI YAVUZ SELİM KIRAN – Bu yıl içerisinde yayınlayacağız Sayın Bakanım. Şu anda, zamanlaması üzerinde çalışıyoruz, raporumuz olgunlaşmış durumda, tespitlerimizi yaptık. Şu anda, rapor üzerindeki çalışmalarımız devam ediyor, tamamladığımızda kamuoyuyla paylaşacağız, detaylarını elbette Komisyonumuzda özel olarak da gelip anlatabiliriz, bu konuda hiçbir tereddüt yok.

NSU davasının Türkçesi henüz elimizde yok, onu tercüme edip sizlere ulaştırırız. Sanal katliamın iddianamesi henüz yayınlanmadı, yayınlandığı zaman Türkçesini tercüme ettirip Mahmut Bey sizlerle paylaşırız.

Fatma Hanım'ın "Hangi STK'leri kastettiniz?" sorusu oldu. Burada, tabii, eylem ve söylem birlikteliği içerisinde aynı çatı altında Türkiye Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları lehine hareket eden her bir STK'yle çalışmayı biz görev addediyoruz, bu konuda da bütün misyonlarımız talimatlı. Yani vatanına, milletine bağlı, ülkesini düşünen, ülkesinin meselelerine, ülkesinin vatandaşlarının meselelerine duyarlı olan her bir STK'yle biz bir çatı mantığıyla bir araya geliyor ve onların çalışmalarını da destekliyoruz maddi ve manevi olarak. Bu çalışmaları da bu çatı mantığının bütün dünyaya yayılması konusunda her ülkede hangi görüşten olursa olsun, eğer ülkesinin ve ülkesinin vatandaşlarının meselelerine duyarlılık gösteriyorsa o STK'lerin faaliyetlerini desteklemeye devam edeceğiz.

DEAŞ tehdidine Fatma Hanım'ın ve daha sonra Erol Bey'in vurgusu oldu. Tabii ki DEAŞ bütün insanlık için ortak bir tehdit ve DEAŞ'la mücadelede en etkin mücadeleyi gösteren ülke de Türkiye Cumhuriyeti. Avrupa ülkelerinde İslam karşıtlığı boyutuyla bunu ele aldığımızda aslında DEAŞ'a karşı da Avrupa'dan filizlenen... Pek çok örnek yaşadık yakın dönemde; Türkiye'nin yakalayıp, geldiği ülkeye teslim ettiği bir DEAŞ'lı teröristin o ülkede serbest bırakıldıktan sonra karıştığı eylemleri, yaptığı terörist faaliyetleri bütün dünya gördü. DEAŞ'la mücadelede bir samimiyet varsa bu samimiyeti de yine Türkiye Cumhuriyeti göstermiştir. Bu samimiyetsizliği gösteren de yine, maalesef Avrupa ülkeleri olmuştur. Yani düşünebiliyor musunuz bir DEAŞ'lı teröristi yakalıyoruz, geldiği ülkeye teslim ediyoruz, sonra o ülke onu serbest bırakıyor, elini kolunu sallaya sallaya geliyor ve serbest bırakıldıktan bir süre sonra çok kanlı bir terör eyleminin faili olarak yeniden yakalanıyor. Şimdi, burada bir samimiyet testi varsa bu testi geçemeyen yine Avrupa ülkeleridir.

İslam karşıtlığıyla mücadele boyutuyla da aslında Türkiye'nin yaptığı çalışmaları ve yurt dışındaki Türk derneklerinin -DİTİB başta olmak üzere, ATİB başta olmak üzere, Hollanda Diyanet Vakfı, Türk dernekleri, Türk STK'leri- bu İslami anlayışın Avrupa toplumlarında Türk modelinin yerleşmesi konusunda yaptığı çalışmaların da aslında DEAŞ tehdidine karşı nasıl bir panzehir olduğunu bizzat Avrupalı yetkililer bize söylüyor. Dolayısıyla, aslında bugün DİTİB'in, ATİB'in, Türk din insanlarının, eğitim insanlarının yurt dışına gönderilmesinin engellenmeye çalışılması aslında Avrupa ülkeleri için bir tehdit. Çünkü Türk modelinin tavsanması, Türk modelinin ötelenmesi, ötekileştirilmesi ve Türkiye'nin İslam anlayışının Avrupa toplumlarında yaygınlaştırılmasının önüne geçilmeye çalışılması DEAŞ tehdidini de artıran bir gerçeklik. Bunu aslında Avrupa ülkeleri bizzat kendileri teslim ediyor. Hatta Almanya İçişleri Bakanlığı Müsteşarı bunu bizzat bana kendisi söylemişti. Kendisine DİTİB'e karşı yapılan engellemelerin anlamını sorduğumda, neden bu engellemelerle karşılaştığını sorduğumda cevap verememişti ve aslında DİTİB modelinin de Almanya'da radikal düşüncelerin beslenmesinin önüne geçmesi konusunda ne kadar etkili bir model olduğunu bizzat kendisi bana ifade etmişti. Yani buna yönelik pek çok örneği sıralamak mümkün. O yüzden Türkiye'nin İslam karşıtlığıyla mücadelede ve Avrupalı Müslüman toplumuna yaptığı katkıların, onların çalışmalarına yaptığı katkıların engellenmek yerine desteklenmesinin, teşvik edilmesinin ne kadar önemli olduğunun çok açık bir göstergesi.

O yüzden biz terörün her türlüyle elbette mücadele edeceğiz, DEAŞ'ıyla, PKK'sıyla, YPG'siyle, terörün her türlüünü lanetlemeye devam edeceğiz ama bunu lanetlemenin yolu hem terör örgütünün telin etmek, lanetlemek. Aynı zamanda terörü besleyen düşüncüyü de Avrupa toplumlarından, dünya toplumlarından tamamen kaldırmak. Bunun yolu da doğru modelleri teşvik etmekten geçiyor ve Türk modeli bu bakımdan Avrupa coğrafyası içinde Avrupa'da ve dünyada yükselen İslam karşıtlığının engellemesi açısından çok önemli bir model, çok etkili bir modeldir. Bunu da bizzat Avrupalı yetkililer takip ediyor.

İrkçı söylemlerden dolayı yargıya intikal eden konular elbette var Değerli Vekilim ama bu davaların aslında iddianame aşamasına geldiğinde, soruşturma aşamasına geldiğinde hemen üzerinin kapatılmaya çalışıldığını maalesef görüyoruz. Çünkü bunları tespit edip -ki NSU davasında, Solingen’de, Hanau’da maalesef görüyoruz- hangi konuyu yargıya intikal ettirsek hemen orada üzerinin kapatılmaya çalışıldığını maalesef görüyoruz.

Bu, tabii, sürekli bir mücadeleyi gerektiriyor, her alanda bu mücadeleyi vereceğiz. Bir kere karşımızda sistematik bir kampanya olduğu açık, bu sistematik kampanyaya bizim de sistematik ve çerçeveli bir içerikle, bir eylem planıyla hareket etmemiz gerektiği çok açık. Bunun bilincindeyiz devlet olarak ve bu bilincin sonucu olarak Parlamentomuzda parlamenter diplomasinin imkânlarını, yürütme mercilerinde bütün bakanlıklarımızın bütün imkânlarını ortak bir noktada seferber etmesi aslında, bu sistematik çerçeveye karşı duyarlılığımızın ve aynı sistematik çerçeveye hareket etme kaygımızın bir ifadesi. Entelektüel olarak bir kere bu mücadeleyi yapacağız, hukuki olarak bu mücadeleyi yapacağız, siyasi boyutta elbette her türlü mücadeleyi vermeye devam edeceğiz. Bir bütün olarak bu atmosferin ortadan kalkması için, bu genel iklimin tersine dönmesi için bu çabayı sürekli bir şekilde devam ettireceğiz. Onu özellikle vurgulamak isterim.

Salih Vekilimizin çok önemli bir sorusu oldu. Bu aslında bütün Müslümanların ortak meselesi, bütün dünyanın ortak meselesi. Bugün geçmişte tekrarlarını gördüğümüz acı eylemlerin aslında geçmişteki eylemlerin engellenmemesinin sonucu ortaya çıktığını ve bu sonuç doğrultusunda daha vahim eylemlerin vuku bulduğunu maalesef, kaygıyla takip ediyoruz. Eğer geçmişte Solingen’in hesabı sorulsaydı, bugün Hanau olur muydu? Bugün Avrupa’daki bu korku atmosferi bu kadar derinleşir miydi? Elbette derinleşmez, elbette daha vahim olayların önüne geçilebilir de. Aslında bu sadece Müslümanların da değil, bütün insanlığın ortak meselesi ve bu tehdidi besleyenler, büyütenler -konuşmamda da kısmen ifade etmeye çalıştım- kendileri için çok büyük bir tehdidi besliyorlar, kendilerine yönelecek, kendilerine dönecek bir tehdidi besliyorlar.

Bizim buradaki hassasiyetimiz ve kaygımız, aslında Müslüman karşıtlığının, Türk karşıtlığına dönüşen boyutları da var. Bu ayrı bir tartışma konusu, ayrı bir değerlendirme konusu. Bunu elbette takip ediyoruz, analiz ediyoruz ama Türkiye Cumhuriyeti olarak burada üzerimizdeki sorumluluğun her zaman farkındayız ve biz Türkiye Cumhuriyeti olarak sadece yurt dışındaki Türk toplumuna değil, bütün dünyadaki Müslüman toplumlarına da hitap eden politikalar geliştiriyoruz. Aslında Yeni Zelanda saldırısı sonrası İslam İşbirliği Teşkilatının dışişleri bakanları düzeyinde olağanüstü bir şekilde toplanması çok önemli bir bilinç uyanışıydı bütün İslam toplumları açısından. Çünkü elbette Müslüman dünyası için belki İslam karşıtlığı bir mesele olarak görülmeyebilir ama her Müslüman ülkenin dünyada yaşayan vatandaşları var.

Bugün, Avrupa coğrafyasına gittiğimiz zaman birtakım ülkelerde gettolaşmaları da görüyoruz, Fas mahallesi, Cezayir mahallesi, Türk mahallesi vesaire. Bu şekilde ayrışmalar da var ama bu tehdidin her geçen gün daha da büyümesi bütün Müslüman dünyası olarak bizim bir arada daha etkin bir şekilde hareket etmemize de bu uyanışa da vesile oldu Türkiye’nin öncülüğünde. İşte, Yeni Zelanda saldırısı bu bakımdan; İslam İşbirliği Teşkilatının hemen buna tepki vermesi ve orada 15 Martın İslamofobiyle mücadele günü ilan edilmesi ve bu mücadelenin de Birleşmiş Milletlere taşınması önemli bir milattı. Yeterli miydi? Elbette değil, dediğim gibi bu sürekli bir çabayla mümkün. Biz şimdi Türkiye Cumhuriyeti olarak aldığımız her kararı, attığımız her adımı hem vatandaşlarımıza hem de bütün Müslüman toplumuna yönelik bu kararları alıyoruz, bu adımları atıyoruz ve bunun da etkilerini, sonuçlarını görüyoruz.

Bir anlayış birlikteliği de oluştu. Örneğin, Fransa’da bu ayrılcılıkla mücadele yasasına karşı ve Müslüman derneklerin imza atmaya zorlandığı bildiriye karşı çok önemli bir birliktelik sergilendi. Orada Paris Büyükelçimiz ilgili bütün Müslüman ülkelerin büyükelçileriyle istişare hâlinde bu bildiriye nasıl

tepkı vereceğimizi, bu yasaya karşı nasıl harekete geçebileceğimizi birlikte değerlendirdiler, birlikte istişare ettiler. Yine, Yeni Zelanda saldırısı sonrası Türkiye'nin öncülüğünde İslam İşbirliği Teşkilatı içerisinde pek çok ülke bu konuda ne yapabiliriz diye bize sormaya, danışmaya başladı ve Türkiye, Pakistan'la Malezya'yla birlikte İslam karışıklığına karşı ortak bir televizyon kanalı kurma projesi fikrini hayata geçirdi. Şimdi, buna yönelik çalışmalar hâlâ devam ediyor yani bunların konuşulmaya başlaması, bu ortak adımların hayata geçmeye başlaması önümüzdeki dönemde alabileceğimiz sonuçlar bakımından umut verici.

Mutlu Hanım'ın... Avusturya'daki bir İslam haritası gerçekten çok vahim bir şeydi Sayın Vekilim yani bütün Müslüman derneklerinin orada hedef gösterilmesi, ırkçılığın zirveye ulaştığı bir dönemde, İslam karışıklığının zirveye ulaştığı bir dönemde bu ve bunun bir bakan tarafından duyurulması kesinlikle kabul edilemezdi. Bakanlık olarak çok sert bir açıklama yaptık. Avusturya Büyükelçiliği nezdinde Türkiye'de gerekli girişimleri yaptık. Avusturya'da büyükelçimiz gerekli girişimleri yaptı ve Türkiye'nin bu tepkisi Avrupa Konseyini de harekete geçirdi. Konuşmamda ifade ettim Avrupa Konseyi Genel Sekreterinin özel temsilcisi çok sert bir açıklama yaptı ve dün gece itibarıyla bu harita yayından kaldırıldı Türkiye'nin çabalarıyla. Hangi çaba olursa olsun yani bu çok açık bir suçtu. Yurt dışındaki bir vatandaşımızın en ufak bir eylemini kışkırtıcı eylem olarak görüp hemen onu yargılamaya kalkanlar bütün Müslüman derneklerini bir bakan eliyle, bir üst düzey siyasetçi eliyle hedef gösterdi ve buna karşı tepkiler de Türkiye'nin tepkileri de sonuç verdi. Dün gece itibarıyla bu harita yayından kaldırıldı.

Öte yandan, tabii, atladığım bir husus var. Fatma Hanım'ın Bozkurtlar hareketiyle ilgili bir atfı oldu. Terör örgütü olarak sayılıyor, bunlarla da çalışılıyor mu diye. Tabii, Bozkurtların bazı ülkelerde buna yönelik birtakım girişimleri oldu. Hatta bazen komedi konusu da oldu. Örneğin, Fransa bozkurt hareketini yasaklayan bir Bakanlar Kurulu kararı aldı. Fransa'daki aşırı sağ siyasetin temsilcisi dahi çıkıp kendi hükümetini eleştirdi "Böyle bir hareket yok ki neyini yasaklıyorsunuz." diye. Tabii, bozkurt işareti, bozkurt sembolü son derece meşru ve herkesin dünyada da yaygın kullandığı bir hareket.

Öte yandan, Ülkücü Hareket, tabii ki, Türkiye'de meşru bir siyasi partinin veya siyasi düşüncenin temsilcisi olarak son derece meşru ve hukuki zeminde faaliyetlerini gösteriyor. Ama bütün bunlarla birlikte, aslında Avrupa'da "Ülkücü Hareket" diye değil, "Türk Federasyonu" şeklinde yapılan çalışmaların terörize edilmesi, terörize edilme çabalarına alet olması, bunun genel ırkçılık eğilimlerinin bir unsuru hâline getirilmesi asla kabul edilemez. En son Avrupa Parlamentosu raporu da 19 Mayıs'ta kabul edildi; pek çok ipe sapa gelmez, mesnetsiz iddiadan müteşekkil bir rapor. Bu raporda da yine bozkurtlar hareketine atfı yapıldı. Buna karşı da çok sert bir Bakanlık açıklaması yaptık. Son derece meşru, hukuki ve ifade özgürlüğünün bir gereği olarak Avrupa'da da bu siyasi düşüncenin farklı şekillerde... Bazı ülkelerde "Türk Federasyonu" şeklinde, bazı ülkelerde farklı çalışmalarla son derece meşru ve hukuki zeminde yapılan çalışmaların terörize edilmesi hiçbir şekilde kabul edilemez. Bu, ırkçılık zehrinin maalesef bir uzantısı olarak, Türkiye'nin de hiçbir şekilde tasvip etmediği, kabul etmediği, kabul etmeyeceği bir gelişim olarak, bir hareket olarak kayda geçirildi. Dediğim gibi, en son Avrupa Parlamentosunda, Almanya Federal Meclisinde birtakım tartışmalar oldu, Fransa dediğim gibi olmayan bir hareketi yasaklamaya kalktı. Yine, ilk Avusturya'da bu çaba başladı bozkurt sembolünün yasaklaması, oysa Avusturya Başbakanının da kendisinin aslında bozkurt işareti yapan fotoğraflarını biliyoruz. Yani gerçekten, Avrupa siyasetini rehin alan bu düşüncenin hangi saçmalıklara vesile olduğunu maalesef bu trajikomik kararlar da görüyoruz.

Atladığım bir şey var mı Sayın Başkanım, bilmiyorum ama ben bu şekilde özetlemek ve tekrar...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ben söz istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Buyurun.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Başkanım, ben bu Komisyonumuzun başarıya ulaşabilmesi için IŞİD’le ilgili net bir şeye varması lazım şu anlamda: IŞİD emperyalizmin doğurduğu, getirip Orta Doğu’ya yerleştirdiği, beslediği bir mekanizma ve ondan sonrasını teslim etti oraya. Şu an her yerde yani Orta Doğu’da çalıştığı zeminde, faaliyet gösterdiği Avrupa’nın ya da dünyanın başka yerlerinde eylemleri olmakla birlikte ama esasında Orta Doğu’da ve İslam âleminin tam da göbeğinde, ortasında kendisini örgütlüyor, faaliyetini yürütüyor, finanse ediyor. Birçok ülkenin, ülkemizin de değişik ithamlarla ele alındığı, bizim parti olarak da söylediğimiz değişik eylemlerde, Türkiye’de, işte bir zincir oluşturarak ta Ankara’nın göbeğinde yaptığı bir katliam vesaire süreçlerinde, eleştirdiğimiz ve Türkiye’nin sorumluluğu olduğunu düşündüğümüz aynı zamanda İran’dır, Suriye’dir, yine değişik değişik ülkelerde... Yani eğer Avrupa böyle düşüyorsa İslam dinine karşı, böyle tutum içindeyse birçok oraya yaklaşımı... Yani onların sorumluluğunun yanı sıra -tekrar vurgulayayım- İslam âleminin de kendisine düşen bir sorumluluk var mı yok mu diye düşünmesi lazım, bu Komisyonumuzun da böyle düşünmesi lazım yani bir notu da böyle düşmemiz lazım. Ama bozkurt şeyine ilişkin ise... Yani Ülkü Ocakları ülke güvenliğini tehdit eden aşırı bir şey olarak görülüyor orada. “Sadece bozkurt işareti yaptığı için” diye tanımladınız, bu da birazcık düşündürücü bir şey yani sadece bozkurt işareti değil.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Bir dakika, bir dakika, şimdi ben..

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Neyse Metin Bey, tamam.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ülkü Ocakları deyince ben...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Metin Bey, ben konuşayım.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ama şimdi...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Metin Beyciğim, bir saniye...

Şimdi, arkadaşlar, DEAŞ konusunda -Sayın Bakanımızın da ifade ettiği gibi- dünyada en etkili mücadeleyi veren ülke Türkiye ve DEAŞ’ın bir terör örgütü olduğu ülkemizin Bakanlar Kuruluyla almış olduğu bir karar. Dolayısıyla, burada daha fazla mücadele her halükârda Türkiye tarafından gerçekleştiriliyor.

Mesela, o Brüksel katliamında ben Brüksel’deydim Sayın Bakanım, kahvaltımızı etmiş hava alanına çıkacaktık; sonra yollar kapandı, bir başka yerden uçmak zorunda kaldık. Ki, o katliamı gerçekleştiren, İstanbul’dan gönderilmişti ve serbest bırakılmış, o katliamı ondan sonra gerçekleştirmişti.

Sonuç itibarıyla, DEAŞ konusunda, ne olduğu konusunda, terörist olduğu konusunda, İslam’ın hiçbir şekilde bunu kabul etmeyeceği konusunda, hiçbir Müslüman ülkenin bunu kabullenemeyeceği konusunda net bir fikir mutabakatı söz konusu zaten; bununla ilgili bir şek ve şüphe yok. Bu, birincisi.

Onun dışında Metin Bey...

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ben söylemek zorundayım...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Şimdi, bizim toplantılarımız... Şöyle söyleyeyim yalnız: Bakın, burada herkes üzerine düşeni alsın.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Tamam anlıyorum da...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Metin Bey bir saniye... Herkes üzerine düşeni alsın, Fatma Hanım siz de üzerinize düşeni alın artık, bakın ben üzerime düşeni alıyorum. Yani bütün bu toplantıları gene aynı yere getiriyoruz işte.

Buyurun Metin Bey.

Ben ne yapayım şimdi? Şimdi ben ne yapayım, Metin Bey’e söz vermeyeyim mi?

FATMA KURTULAN (Mersin) – Şimdi söz verin tabii ki; çok demokratik bir hakkını kullanıyor, kullanması gerekiyor Sayın Başkan. Yani sizin burada illaki taraf tutmanız...

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Şimdi, Ülkü Ocakları...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Ben... Taraf tutmuyoruz burada Fatma Hanım.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Yok yani şey anlamında, söz verme ya da orada cevap verme...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Fatma Hanım, taraf tutmuyorum. Ya demek istediğim İslamofobi konusunda burada...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Yok, bu düşüncesi, demokratik hakkını kullansın. Ben onu..

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Hayır, ben hani sataşmak ya da herhangi bir tartışmak için demiyorum. Fakat “Ülkü Ocakları” dediğiniz zaman, Ülkü Ocaklarını bilen biri olarak ve burada temsilcisi olarak yani...

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Ya, gayet meşru bir organizasyon kardeşim, bunun ötesi yok yani.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Gayet meşru, bu memleketin ve Türk milletinin, İslam âleminin güzide bir ocağıdır ve hizmetleri de insanlık içindir, insan hakları içindir; bunu burada söylemek istiyorum, en azından herkes bunu bilsin. Ülkü Ocaklarının, bir PYD’yle, PKK’yla, DEAŞ’la, o besleme örgütlerle vesaire alakası yoktur.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Ya, bunu düşünmek ne mümkün ya!

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Bu öz ve öz Türk ocağıdır, Türk ve İslam âlemine hizmet vermek için canlarını da ortaya koymuş, pazara çıkarmış bir teşkilattır.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Peki, teşekkürler.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Buna sabretmemiz lazım Başkan, böyle yönetmemiz lazım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Fatma Hanım...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Ben bir şey söyledim, düşüncesini ifade etti, demokratik işleyiş budur.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Evet, Sayın Bakanım, ilave etmek istediğiniz bir şey var mı?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI YAVUZ SELİM KIRAN – Sayın Bakanım, çok teşekkür ederim.

DEAŞ tehdidi, Avrupa’nın tanımıyla -tabii tırnak içerisinde söylüyorum- belki hep “İslami terörün bir sonucu” olarak lanse ediliyor ama biz bugün... Az önce de söyledim yani DEAŞ’la bugün göğüs göğüse çarpışan tek NATO ülkesi Türkiye Cumhuriyeti’dir. Yani DEAŞ’a karşı pek çok uluslararası mücadele koalisyonu kuruldu, bu koalisyon içerisinde fikirdaş ülkeler grubu kuruldu, yabancı terörist savaşçılarla mücadele komitesi kuruldu -şu anda Türkiye onun eş başkanı- ama söyleme gelince çok farklı platformlarda birtakım mekanizmalar kurulmuş olsa da eylemde, sahada DEAŞ’la en samimi mücadeleyi gösteren ülke Türkiye oldu. 9 bin yabancı terörist savaşçıyı yasakladık, enteresandır, yani bunları sınır dışı ettik, ülkelerine iade ettik, gereken cezayı Türkiye’de verdik. Ya, bunların içerisindekililerin pek çoğu aslında Avrupa ülkelerinden gelip bu terör örgütüne katılmış kişiler, o ülkelerin vatandaşları, burada da dikkat çekmek lazım.

Dolayısıyla, bu terör örgütünün temizlenmesinin yolu, bir kere Avrupa’da İslam anlayışının doğru bir model üzerinde şekillenmesinin, yaşatılmasının teşvik edilmesi. Bu teşviki nasıl yapacak? Bu DEAŞ terörünü besleyen, radikal unsurları besleyen modellerle mi yoksa bu radikal düşünceyi engelleyen -işte Türkiye Cumhuriyeti gibi- son derece önemli bir modeli ortaya koymuş, bu modeli de kurumsallaştırmış, yapılarıyla Avrupa’da var etmiş, yaşatmış ve Avrupa toplumlarına çok büyük katkı

sağlamış Türkiye modeliyle mi? Ve burada DEAŞ terörünün, DEAŞ tehdidinin Avrupa topraklarından temizlenmesi de, Avrupa için de bir tehdit olmaktan çıkmasının yolu da aslında bu modelin teşvik edilmesi, ben bunu özellikle vurgulamak isterim. 9 bin yabancı terörist savaşçının yakalanıp sınır dışı edilmesi çok önemli bir çabadır.

Yine, sınır ötesi operasyonlarımızda -Suriye'nin kuzeyi başta olmak üzere- DEAŞ tehdidiyle göğüs göğüse çarpışan bir ordumuzun varlığı ve bu konuda gösterdiğimiz etkin mücadele özellikle kayda geçirilmelidir, takdir edilmelidir. Ve bu yabancı terörist savaşçılar içerisinde hangi milletlerden insanların olduğuna da özellikle iyi bakmak gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI HAKAN ÇAVUŞOĞLU – Ben çok teşekkür ediyorum Değerli Bakanım katılımlarınız için, vermiş olduğunuz bilgiler için. Arkadaşlarımıza ayrıca çok teşekkür ediyorum.

Mahmut Bey'in ifade ettiği bir konu var sizin elinizdeki kaynaklarla ilgili, inşallah ilerleyen süreçte bize bunları gönderebilerseniz eğer çok memnun oluruz.

Bu şekilde toplantıyı kapatıyorum.

Hepinize hayırlı günler diliyorum, sağ olun.

Kapanma Saati: 12.09

